

Traumasensitief Onderwijs; een mindset, geen methode

Goed voor álle kinderen

LOWAN
ONDERSTEUNING ONDERWIJS NIEUWKOMERS

BART HEELING
GEDRAGSSPECIALIST

Leraar

Gedragsspecialist

Trainer traumasensitief onderwijs

Schrijver

A group of eight diverse elementary school children are running happily down a school hallway. They are all carrying backpacks and smiling. The hallway has lockers on the sides and a doorway in the background. The text "Aan wie of wat had jij als kind op school het meeste te danken?" is overlaid in white on the lower half of the image.

Aan wie of wat had jij als kind op school het meeste te danken?

A photograph of a classroom. A male teacher in a grey hoodie is leaning over a desk, pointing at a book held by a student. In the foreground, a girl in a purple shirt is writing in a notebook, looking up at the teacher. Another student in the foreground has their hand to their face. In the background, other students are seated at desks, some looking at books. The room has whiteboards and a red bulletin board.

**Wie heeft het gedrag van een kind wel eens
persoonlijk genomen?**

10 maart 2026

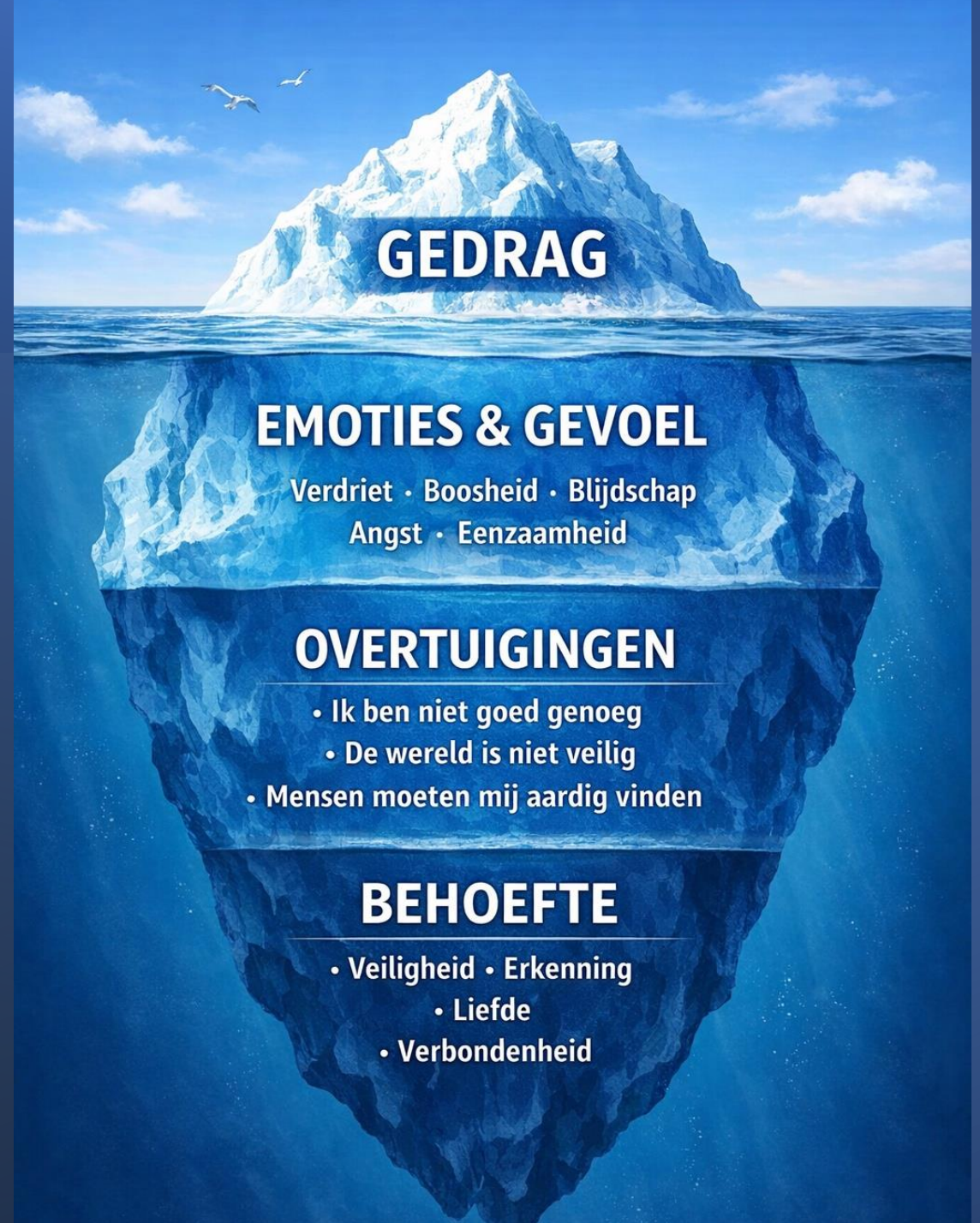
Overtuigingen
Hoe je over jezelf en
anderen denkt, stuurt je
gedrag aan
Emoties zijn vaak een
masker

Erkenning
één van de meest
onderschatte stress-
regelaars
in het onderwijs

10 maart 2026

Ga op zoek naar de
overtuigingen bij kinderen

A group of five diverse young children are sitting in a circle, looking towards an adult whose back is to the camera on the left. The children are of various ethnicities and are dressed in casual clothing. One girl in the center wears a pink and white patterned hijab. They are all smiling and appear to be engaged in a conversation or activity. The background is a blurred indoor setting, possibly a classroom or library.

De gouden minuut van verbinding

- Beschikbaar en benaderbaar
- Aandacht voor de leefwereld
- Ieder kind even gezien

Connectie vóór correctie

10 maart 2026

A young girl with dark hair tied back is sitting at a desk. She has her eyes closed and her right hand is pressed against her forehead, suggesting she is overwhelmed or in pain. An adult's hand is resting on her left shoulder, offering support. The background is blurred, showing other people in a classroom or office setting. The text is overlaid on the lower half of the image.

Traumasensitief werken
Niet: wat is er mis met dit kind
Maar: wat heeft het kind meegemaakt of nodig

Traumasensitief Onderwijs

Doel: veerkracht versterken

1. Kennis over trauma en stress
2. Gedrag vanuit compassie bekijken
3. Veiligheid bieden
4. Relaties benadrukken
5. Samenwerking met het netwerk
6. Helpen reguleren van emoties
7. Zorgen voor jezelf

*Bron: "Lesgeven aan getraumatiseerde leerlingen."
Leony Coppens (2021)*

10 maart 2026

Reageren op gedrag/ uitingen van stress: om een co-regulator te zijn, is het belangrijk om

- rustig te zijn (bewust van wat er in jezelf en in de situatie gebeurt)
- te beseffen dat er gevoelens en overtuigingen onder het gedrag van een kind liggen
- op je non-verbale communicatie te letten; mimiek, stem en houding (niet wát je zegt, maar hóé je het zegt)

Een leerkracht die rust uitstraalt is cruciaal voor kinderen om te reguleren

Wat zou er gebeurd kunnen zijn als ik boos was geworden?

Een leerkracht kan alleen reguleren als hij zélf gereguleerd is

**Wat heeft een leraar nodig om rustig
te blijven bij 'uitdagend' gedrag van
kinderen?**

Vijf praktische tips

(vanuit theorie en werkveld)

1. intervisie inbouwen
2. één steunende collega ('maatje')
3. snelle steun bij escalaties
4. gedrag bespreekbaar zonder schuldvraag
5. kleine successen zichtbaar maken

bronnen:

The body keeps the score- Bessel van der Kolk

Lesgeven an getraumatiseerde leerlingen – Leony Coppens

Teachers make a difference - John Hattie

plus eigen ervaringen uit het werkveld

Lage verwachtingen ontstaan bij de koffie:

“Hij heeft ‘zelfbepalend’ gedrag.”

“Zij kan dat nog niet.”

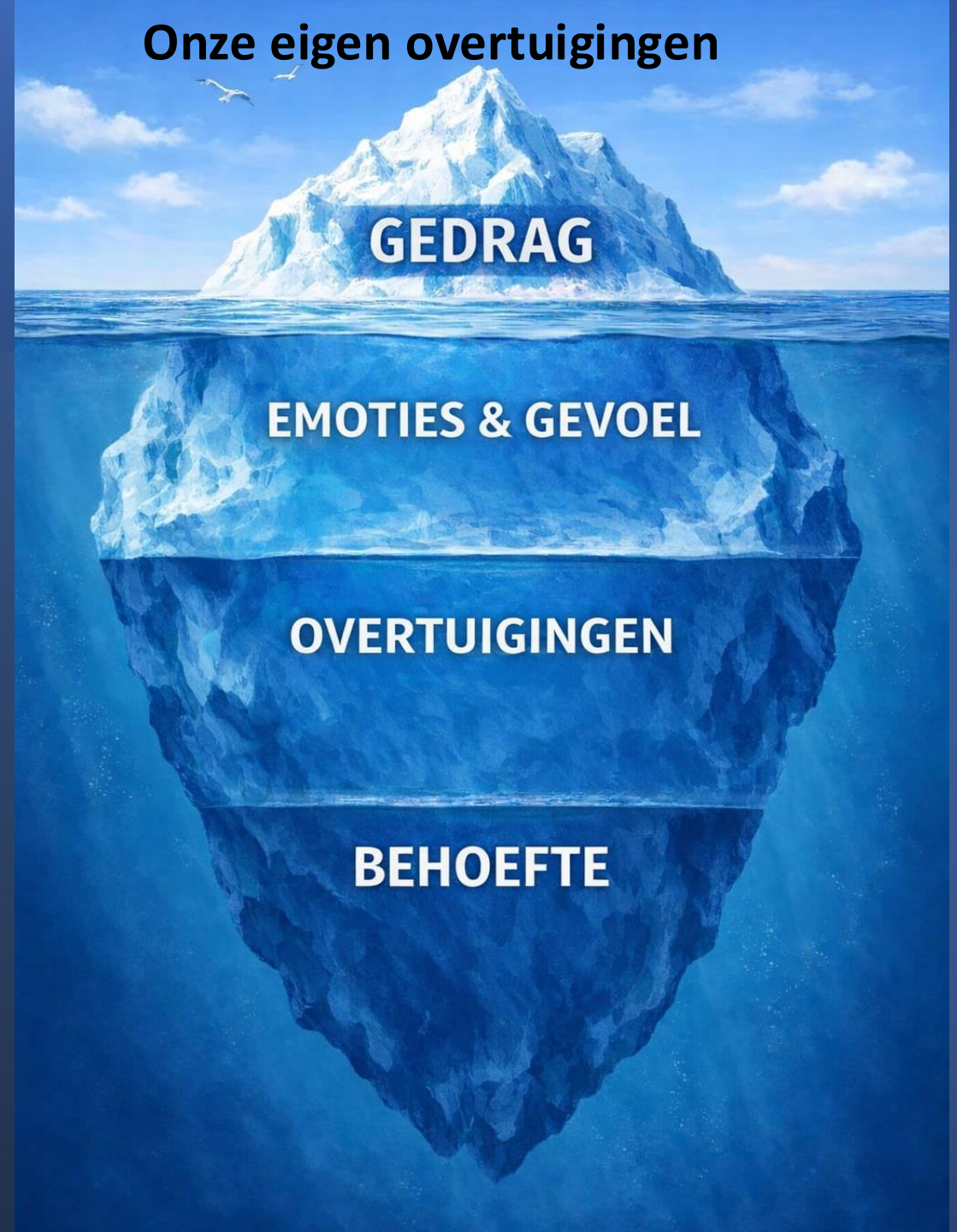
“Hij eruit of ik eruit!”

“Zij doen niet wat ik zeg.”

“Als ik die ouder zie, snap ik het gedrag wel.”

“Zulke kinderen horen hier niet thuis.”

Onze eigen overtuigingen

Onbewust neem je die
energie met je mee

“Hij heeft ‘zelfbepalend’ gedrag.”

“Zij kan dat nog niet.”

“Hij eruit of ik eruit!”

“Zij doen niet wat ik zeg.”

“Als ik die ouder zie, snap ik het gedrag wel.”

“Zulke kinderen horen hier niet thuis.”

**En dan reageer je vanuit je
overtuigingen:**

“Ik moet jou steeds waarschuwen!”

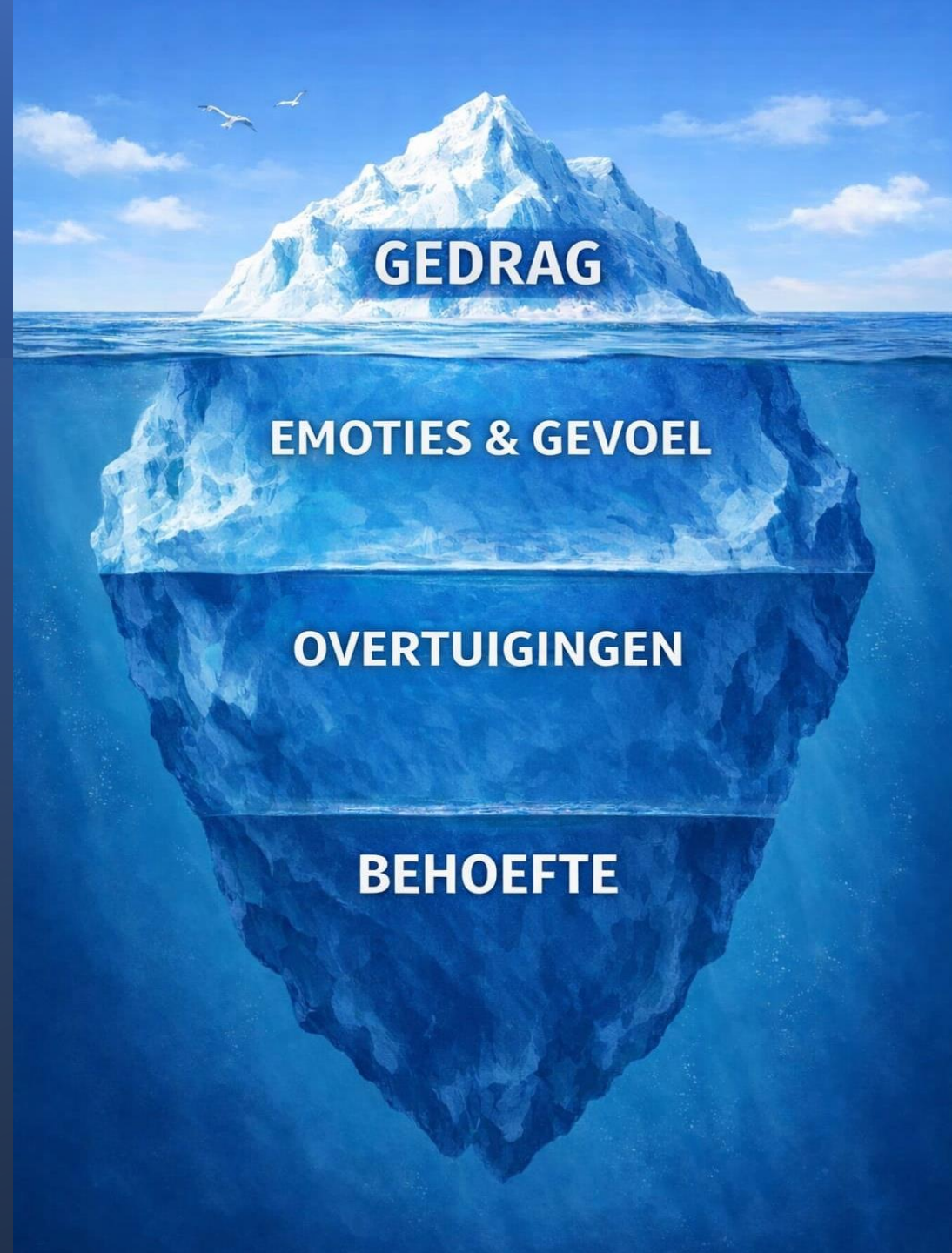
“Jij vindt dat zeker wel moeilijk he.”

“Ga jij er maar even uit.”

“Laatste waarschuwing!” (die je dan 3x hoort)

“Doe eens even normaal.”

“Doe je dat thuis ook?”

**Uitnodiging: praat positief over
kinderen; hoge verwachtingen
ontstaan ook bij de koffie**

Wat kunnen wij morgen al doen om collega's meer rust en steun te geven?

Hoe kunnen we 'connectie vóór correctie' toepassen op school?

**Geef kinderen het
gevoel dat zij de
moeite waard zijn**

10 maart 2026

Traumasensitief Onderwijs; een mindset, geen methode

Goed voor álle kinderen

**Hou je hoofd koel
en je hart warm !!**

www.bartheeling.nl